

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
BIUDŽETO SANDAROS ĮSTATYMO NR. I-430 15 IR 25 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikoje šiuo metu paskelbtos dvi valstybės lygio ekstremaliosios situacijos (ekstremalioji situacija visoje šalyje dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės tęsiasi jau 2 metus), įvesta nepaprastoji padėtis. Susiklosčius tokioms aplinkybėms matomas poreikis praplėsti Vyriausybės rezervo ir savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo naudojimo paskirtį.

Stebima, kad dauguma savivaldybių sudaro labai nedidelį administracijos direktoriaus rezervą. Pagal 2021 metų informaciją iki 0,1 procento savivaldybės biudžeto asignavimų administracijos direktoriaus rezervą sudarė 20 savivaldybių iš 46 savivaldybių, pateikusių informaciją apie šį rezervą. Kartu visose savivaldybėse 2021 metais buvo sudarytas 3 219 tūkst. eurų rezervas. Net ir esant paskelbtai valstybės lygio ekstremaliajai situacijai dėl COVID-19 pandemijos, visų kartu savivaldybių sudarytų savivaldybės administracijos rezervų panaudojimas siekia 59,6 procento. Savivaldybės turėtų būti atsakingos ir skirti daugiau lėšų administracijos direktoriaus rezervui sudaryti, o ekstremaliosios situacijos, nepaprastosios padėties metu išlaidoms padengti, nuostoliams apmokėti naudoti savo finansinius išteklius.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) tikslai:

- praplėsti Vyriausybės rezervo ir savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo panaudojimo paskirtį, t. y. suteikti galimybę naudoti šių rezervų lėšas dėl nepaprastosios padėties atsiradusioms išlaidoms iš dalies apmokėti ir (arba) jos padariniams šalinti;

- siekti, kad visos savivaldybės sudarytų tam tikro dydžio savivaldybės administracijos direktoriaus rezervą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Finansų ministerijos Biudžeto departamento (direktorė Daiva Kamarauskienė, tel. 239 0130, el. paštas daiva.kamarauskiene@finmin.lt) Valstybės ir savivaldybių biudžetų sudarymo skyriaus (vedėja Daiva Žibutienė (tel. 219 9334, el. paštas daiva.zibutiene@finmin.lt) vyriausioji specialistė Gintarė Boguševičienė (tel. 239 0042, el. paštas gintare.boguseviciene@finmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (toliau – BSI) 15 straipsnį Vyriausybės rezervą sudaryti privaloma, o pagal šio įstatymo 25 straipsnį savivaldybės turi galimybę sudaryti savivaldybės administracijos direktoriaus rezervą, kuris turi būti ne didesnis kaip 1 procentas patvirtintų savivaldybės biudžeto asignavimų sumos.

Ir Vyriausybės, ir savivaldybės administracijos direktoriaus rezervas naudojami ekstremaliųjų situacijų padariniams šalinti, nuostoliams iš dalies apmokėti ir kitoms BSI nurodytoms reikmėms, tačiau nėra leidimo naudoti šiuos rezervas esant įvestai nepaprastajai padėčiai.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad Vyriausybės rezervas gali būti didesnis kaip 1 procentas patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų sumos ne tik tais atvejais, kai paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija, bet ir kai įvesta nepaprastoji padėtis ir jį leidžiama naudoti dėl nepaprastosios padėties atsiradusioms išlaidoms iš dalies apmokėti ir (arba) jos padariniams šalinti.

Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad savivaldybės administracijos direktoriaus rezervas savivaldybėse būtų sudaromas privalomai. Kartu, siekiant sudaromo galimai nepagrįstai mažo savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo, nustatomos šio rezervo dydžio ribos: nuo 0,25 iki 1 procento savivaldybės biudžeto pajamų, neįskaitant valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams. Jei paskelbta valstybės ir (arba) savivaldybės lygio ekstremalioji situacija, įvesta nepaprastoji padėtis, reikalavimas sudaryti savivaldybės administracijos direktoriaus rezervą, ne didesnę kaip 1 procentas asignavimų sumos, netaikomas.

Pagal prognozuojamas 2022 metų savivaldybių pajamas (be valstybės biudžeto dotacijų) visose savivaldybėse kartu 2022 metais galėtų būti sudarytas nuo 6,5 mln. eurų (0,25 proc. savivaldybės pajamų) iki 26,2 mln. eurų (1 proc. savivaldybės pajamų) savivaldybės administracijos direktoriaus rezervas.

Įstatymo projekte siūloma leisti savivaldybėms praplėsti savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo panaudojimo galimybes, t. y. leisti šio rezervo lėšas naudoti esant įvestai nepaprastajai padėčiai dėl nepaprastosios padėties atsiradusioms išlaidoms iš dalies apmokėti ir (arba) jos padariniams šalinti, tai leistų efektyviau naudoti savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikia imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta
Priėmus įstatymą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Priėmus Įstatymo projektą, įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai
Įstatymo projektas verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės įtakos.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams
Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios
Priėmus Įstatymo projektą, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir Įstatymo projekto sąvokų, jas įvardijančių terminų įvertinimas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimus. Įstatymo projekte naujų sąvokų nepateikiama, galiojančios sąvokos nekeičiamos.

11. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės normas.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

Įstatymui įgyvendinti naujų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Iš savivaldybių biudžetų turės būti skiriama lėšų įstatymui įgyvendinti.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą nebuvo gauta specialistų vertinimų ir išvadų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Vyriausybės rezervas“, „savivaldybė“, „savivaldybės administracijos direktoriaus rezervas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
